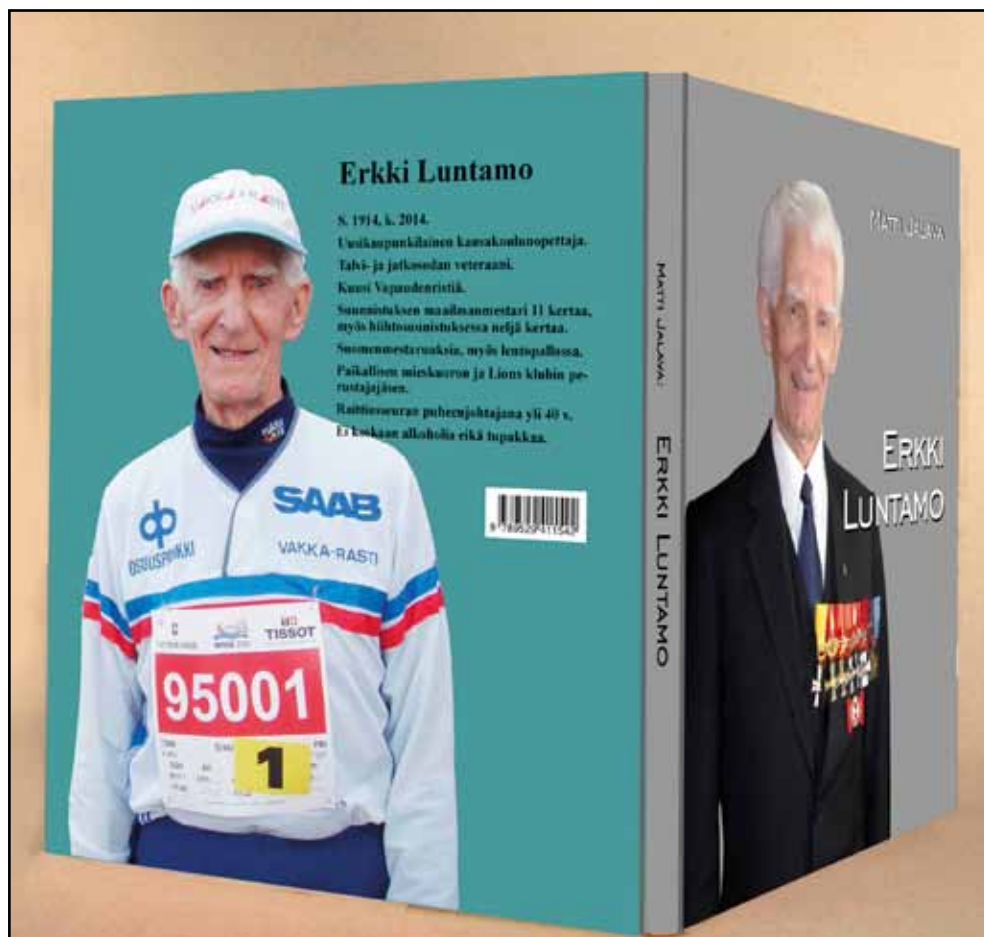
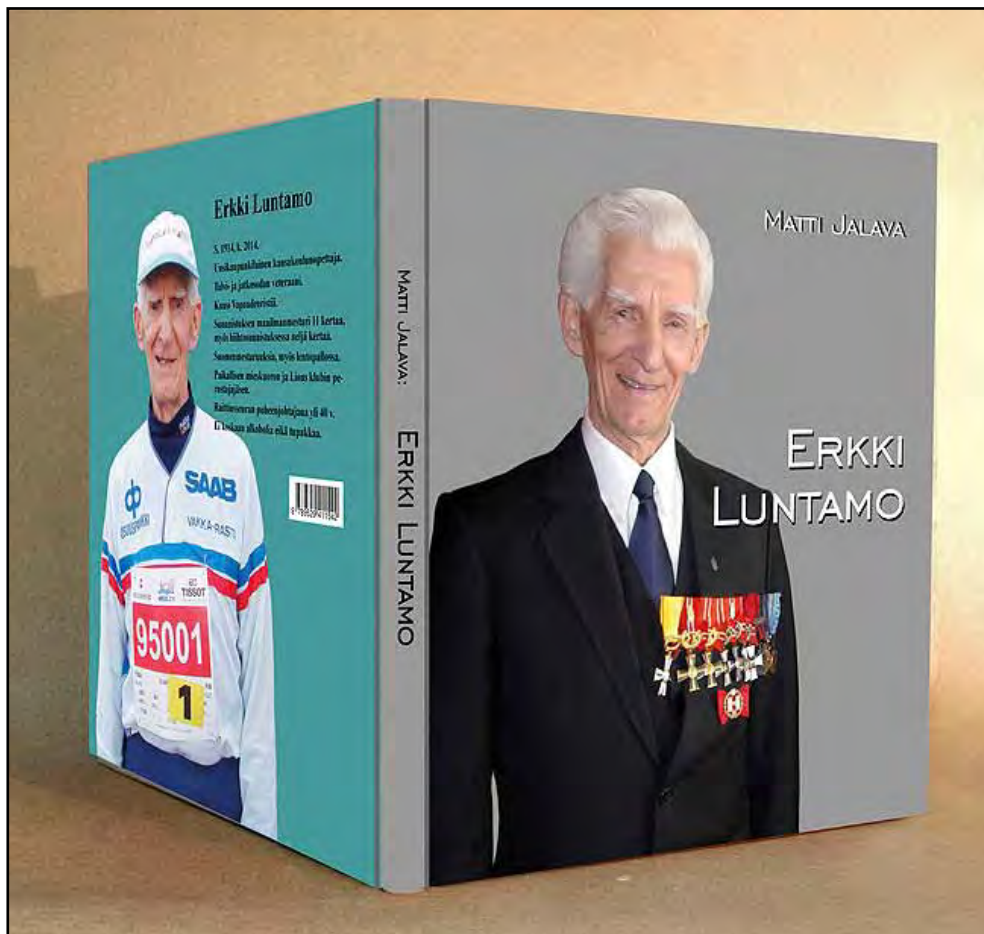

Kirjan kansiluonnos

Pääkohtia sisällöstä

Lapsuus, koulut, sotaväki, perhe ja ystäviä	7 – 32
Luntamon talvisota	33 – 47
Luntamon jatkosota	48 – 107
Luntamon kunnia- ja ansiomerkeistä	108 – 111
Veteraani- ja perinnetyössä	112 – 120
Liikkuva Luntamo	121 – 170
Raitis Luntamo	171 – 174
Luntamo ja musiikki	175 – 178
Lions Club Uudenkaupungin perustajajäsen	179 – 182
Muita harrastuksia	183 – 185
Viimeinen iltahuuto	186
Lähteet	187 – 188

Lukijalle

Olen tuntenut Erkki Luntamon työasioissa jo 1960-luvulla, minä Uudenkaupungin kaupunginkansliassa kansliasihteerinä ja hän raittiuslautakunnan sihteerinä hoitaessamme lautakunnan asioita kaupunginhallitukselle.

Myöhemmin tutustuimme suunnistuksen parissa sekä tehdessäni sivutoimisesti toimittajan työtä. Haastattelin Luntamo useamman kerran niin sota-asioista kuin suunnistuksestakin. Olin myös mukana kahdella sotahistorian matkalla, joilla Luntamo oli sotaveteraanina mukana. Ja suunnistuksen MM-kisoissa Kuusamossa v. 2007 tuli myös käydyksi.

Minulla oli käytettävissä Luntamon selkeitä mielipiteitä ja ajatuksia noista haastatteluisista ja monista muista lähteistä.

Helmikuussa 2015 otin kirja-ajatuksista yhteyttä Luntamon lapsiin, jotka suhtautuivat myönteisesti Luntamo-kirjaan.

Sain omaisilta käyttöön valtavan aineiston, johon kuului mm. Erkki Luntamon jatkosodan aikana pitämät päiväkirjat, sota-ajan kirjeenvaihtoa, valokuva-albumia, laaja leikkekokoelma 1940-luvun lopulta alkaen sekä Luntamon itse puhtaaksi kirjoittamia kalente-

rimerkintöjä vuosilta 1957 - 2005. Tallessa oli myös esim. Luntamon Rauman seminaarin ai-

Veijo Viitanen

Erkki Luntamo, 94, ja kirjan kirjoittaja Matti Jalava, 70, Vakka-Rastin kuntorastina toimineen Erkin 95-vuotisjuhlamailin jälkitunnelmissa Uudenkaupungin Sorvakossa 18.8.2009. Erkin mailista ks. s. 164 ja 167.

kana 1930-luvulla tekemiä hienoja piirustuksia, joista kirjaankin on otettu muutamia näytteitä.

Aineistoa oli niin paljon, että päätin jättää lähdeviittaukset merkitsemättä. Kirjan lopussa on laaja lähdeluettelo. Kirjan talvi- ja jatkosota on pääosin kerrottu käyttämällä Luntamon omaa tekstiä joko omista tai muitten video- ja lehtihaastatteluista otettua. Luntamon kommentit on painettu kursiivilla, Olen tehnyt kirjaa siis paremminkin toimittajana kuin kirjailijana.

Viime aikoina on totuttu siihen, että henkilöistä tehdään elämänkerta, johon saadaan jotakin uusia paljastuksia. Tätä kirjaa ei ole tehty sillä periaatteella. Kirjassa esiteltyjä, vaimon kuoleman jälkeen olleita naisystäviä ei voitane katsoa paljastuksiksi.

Kiitän kaikkia, jotka eri tavoin ovat avustaneet minua kirjaa tehdessäni. Valokuvista suurin osa on Luntamon kokoelmista, mutta muitakin kuvia on. Yhdestäkään kuvasta ei ole tarvinnut maksaa.

E erityiset kiitokset Luntamon lapsille, joista Mikko Luntamo on ollut yhdyshenkilönä minun päin. Kiitokset Vakka-Rastille, jolta sain käyttööni viisi kansiota Luntamon keräämiä suunnistuskarttoja hänen kommentteineen. Kiitokset tekstiä etukäteen tarkastaneille: sota-asiat

ja kunniamerkit Erkkö Teerimaa ja Markku Vainio, kunniamerkit myös Esa Lahtinen, raittius Aarne Helminen ja suunnistus Veijo Viitanen. Olen mielestäni ottanut huomioon saamani toiveet ja ohjeet.

Tuula-vaimo on kestänyt sen, että välillä olen istunut kirjan merkeissä tietokoneen vieressä jo kuuden aikaan – joskus jopa aikaisemminkin. Tuula on palkkioksi saanut oikolukea tekstiä! Kiitos!

Kovakantisen kirjan painaminen maksaa. Onneksi olen saanut taloudellista tukea Uudenkaupungin Suomalaisen Seuran Säätiöltä ja JR 56 ja JR 60 Killan Uudenkaupungin alueosastolta. Viimeksi mainittu raha on Luntamon aikanaan killalle luovuttamaa syntymäpäivärahaa.

”Kiitokset Matti sinulle, kun jaksoit kulkea perässäni metsässä.” Niin sanoi vähän vaille 90-vuotias Luntamo minulle, 65-vuotiaalle vuonna 2004, kun videokameroimeni yhdessä etsimme Venäjällä Kollaan Näätäojalla heinäkuun 1941 taistelupaikkoja,

Uskon tunteneeni tämän herrasmiehen niin hyvin, että hän kiittelisi tästä kirjastakin.

Matti Jalava

Hillevi Lehtonen ja Erkki (silloin vielä virallisesti Erik) Luntamo vihittiin Turussa 25.5.1941.

tulokseen, toivotun kirjeen saamiseen. Tuskin voit uskoa, miten hartaasti odotinkaan tietoja, odotin tietoja elämäni suurimmasta ja mullistavimmasta tapauksesta”, kirjoitti onnellinen isä vastauskirjeessä.

Erkki muistelee vihkimistä

27-vuotissyntymäpäivänään 25.11.1941 kirjoitetussa kirjeessä Erkki herkistyy aivan runollisena muistelemaan yhteiseloä Hillevin kanssa ja vihkimistä:

Sinä Rakas! Tasan 27-vuotias aviomiehesi tervehtii jälleen Sinua. Todellakin eri vanha mies, eikö totta. Olisipa mukavaa, jos muistaisi kaiken eletyn aina alkuajoista lähtien. Paljon tuohonkin aikaan tapahtumia mahtuu, mutta vain osan siitä voi muistaa. [...] Tasan puoli vuotta sitten [...] Oli ihana kevätpäivä, aurinkoi-

nen toivon aika. Silloin lähti pari nuorta muiten joukkoon ulos kävelemään ja nauttimaan kauniin sään suomasta ilosta. Matka suuntautui pitkin Linnankatua ja kauemmas, päätyen lopulta satamaan ja linnan puistoon. Kaikki oli niin raikkaan keväistä temmaten etenkin nuoret täydellisesti lumoukseensa. Ja se tempaisi meidätkin ehkä enemmän kuin muut.

Varmaan muistat, kuinka vihdoinkin istumaan päästyämme nauroimme lasten ja pienen koiran välistä leikkiä. Siinä jo ailahti ajatus tulevaisuuteen siihen elämään, joka hetken kuluttua oli saava virallisen vahvistuksensa. Kauan se oli ollut nupulla, mutta tänä päivänä se oli puhkeava täyteen kukkaan. Ja juuri tuo aukeaminen tuotti suurta jännitystä, se tuntui viivästyvän – sitä odotettiin.

Loppusekunnit venyivät yhä pitemmiksi. Muistan kun kävin katsomassa valmiuttasi ”neitsytkammarissa” ja ilmoitin sen tapahtuvan hetken kuluttua. Noin – niin – hyvä on – älä vielä – no niin, ja sitten askeleet johtivat vihkimätilalle. Nyt oli jo osa lauennut; kaikkien seuraileva katse vain vähän kiusasi. Mutta mitäpä heistä, näinhän he toisetkin ovat tehneet ja jännittäneet ehkä paljon enemmän aikanaan.

Heikkona katkaisi hiljaisuuden sana ”tahdon”, josta matkalla päivällä oli nauraen puhuttu. Kuinka paljon vakavammin se nyt tulikaan: vaikuttiko sen todella annettu lupaus vaiko vain ympäristö. Varmaan siinä oli tekijänä molemmat, sillä joukon edessä annettu lupaus on pyhä ja kestävä.

Mutta vakavan tilanteen jälkeen tuli ilon ja riemun aika. [...] Niin meni tuo rattoisa ilta, ikimuistoinen hetki. Se jätti eheän ja selvän kuvan siitä, miten onnekasta onkaan kahden rakastavaisen saada toinen toisensa. Se tapahtui täydellisesti ja saavutti myös huippunsa kahden toisilleen kuuluvan vuoren raukeaan lepoon.

Ensimmäisen valokuvan pojastaan Erkki saa marraskuun lopussa. Hän kirjoittaa:

Kuva oikealla. Erkki Luntamo opettajana Kalannin Männäisten koulussa 1953. V ja VI luokat. Erkki oli Kalannissa opettajana 1950 – 1957. Kalannista hän siirtyi Uuteenkaupunkiin.

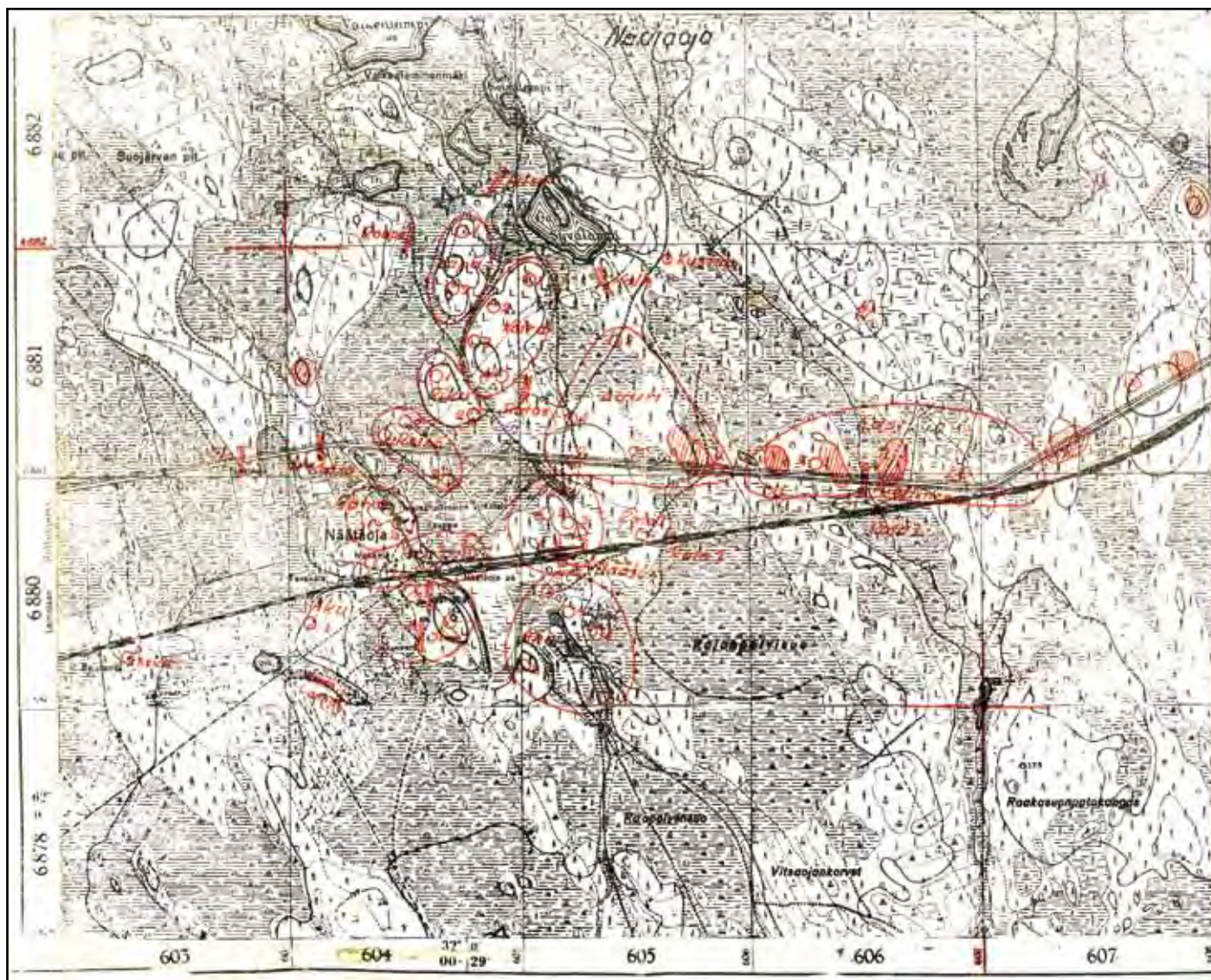

Kuva vasemmalla. Haapaniemen koulussa Uudenkaupungin maalaiskunnassa Erkki Luntamo oli opettajana Laitilan Kaivolän koulun jälkeen vuosina 1947 – 1950. Tässä Haapaniemen koulun oppilaita, 2. ja 3. luokka opettajansa Aune Louhivuoren kanssa. Erkki Luntamo ei kuvassa ole, mutta v. 1941 syntynyt Olli Luntamo istuu eturivissä, toinen oikealta.

147 Haapaniemen alueen asukasta ei v. 1950 olisi päästänyt Luntamo pois. "Emme tahtoisitteitä menettää. vaan harras toiveemme olisi, että tahtoisitte vielä jatkaa kasvatustyötänne ..."

Kuva vasemmalla. Erkki Luntamo Uudenkaupungin kansaoulun pihalla VI luokan kanssa ilmeisesti vuonna 1960. Oppilaat edestä vas. 1. rivi Hannu Laurinen, Tapani Ajakainen, Pertti Jokela, Olle Holmberg, Reijo Rajakangas, Tenho Huhtaniemi, Jakke Ilmanen. 2. rivi Mirkka Leino, Maritta Nurminen, Terttu Vahtera, Marita Keskiäli, Leila Lankolainen, Ulla-Maija kauppiila, Eeva-Riitta Rannikko. 3. rivi Teuvo Nordman, Turo Mäkinen, Aimo Gustafsson, Pentti Lehto, Lasse Virtanen, Esa Kuortti, Jari Lehtonen, Tapani Koski.

"Kolla taistelujen tykistömaalit 1941 heinäkuu", on Luntamo kirjoittanut kartan reunaan.

Hieman kartan keskiosan alapuolella vasemmalla puoliskolla on näkyvissä Nättäojan aseman paikka. Rautatie ja sen pohjoispuolella kulkeva maantie ovat 2000-luvulla entisillä paikoillaan. Tie johtaa Loimolan suunnasta (vasemmalta) Suojärvelle oikealle.

siinä meni jokunen sekunti ja se tuntui niin karmalman pitkältä.

Kun miehet tulivat lähtöasemiinsa, jokainen otti poteroonsa, eikä mitään paniikkia enää. Rauhallisesti jäätiin katsomaan, tuleeko ryssä perässä. Ei ketään. Oli hiljaista, ei edes tykistö ampunut. Jokainen komppania piti huolen, että miehet jäävät tähän ja odotetaan seuraa-

vaa päivää. Kyllä meiltäkin kaatui muutama.

Sota Kollaalla jatkui kuitenkin, mutta nyt asemasotana muutaman päivän ja venäläiset yrittivät jopa vastahyökkäystä 19.-20.7., mutta lyötiin takaisin. Meidän III pataljoonan alueella liikkui panssarivaunujakin. Eversti [Marti] Vihma esitti pyynnön Armeijakunnalle saada lisää ilmavoimia, ammuksia ja vereksiä voimia,

Luntamolle käsky Miikkulanvaaran tuhoamiseen

Prikaati vetäytyi taistellen Konnukajakjärven linjalle ja asettui puolustukseen. Samanaikaisesti Päämajassa tehtiin päätös laajasta vastahyökkäyksestä, jonka johtajaksi nimettiin kenraalimajuri Erkki J. Raappana (Ryhmä R) joukkoinaan 21.Pr, Ratsuväkiprikaati (Rv. Pr), Rajajääkäripataljoona 3 ja Osasto P (Os.P) komentajana everstiluutnantti Väinö Partinen (kaksi pataljoonaa).

Vastapuolella olivat neuvostodivisioonat 289 ja 176, jotka motitettiin 4.8.1944 mennessä. Osa vihollisjoukoista lyötiin hajalle, osa tuhoettiin, mutta suuri osa livahti 9.8.1944 itään jättäen jälkeensä arvokkaan materiaalin.

Tässä heinäkuun lopussa aloitetussa motti-taistelussa ehdin olla mukana alkuvaiheessa, jolloin 2. komppania suuntauraa tehden sai käskyn 30.7.1944 illalla edetä Leppävaaran kautta Miikkulanvaaraan, katkaista maantien [Kuolismaan ja Ilomantsin välinen tie Miikkulanvaaran ja Luovejoen välistä] ja tuhota vihollisen. Hitaasti ja salassa pysyttäytyen pääsin 30 tunnin aikana 12 kilometrin päässä olevan Miikkulanvaaran eteläpuolelle.

Hitain suunnistus – 30 tuntia

Se partiomatka oli kyllä elämäni hitain suunnistus. Oli erittäin raskasta edetä, kun vihollinen olisi saattanut osua eteen hetkenä minä hyvänsä. Matka kesti 30 tuntia, emmekä nukku-neet lainkaan. Enpä ole sen jälkeen 1:100 000 [mittakaavaisella] kartalla suunnistanutkaan!

Alkoi kiireinen valmistelu suureen ja vaativaan tehtävään. Siitä ei komppanian tasolla vielä tiedetty mitään, vaan taistelut jatkuivat entiseen tapaan.

Olin muutaman päivän ainoa upseeri komppaniassa. Joukkueen johtajina toimi erinomai-

sia aliupseereita, kunnes 23.7.1944 sain luutnantti Hildenin ja yöllä 27.7.1944 luutnantti Axelinin. Tämä helpotti, koska aliupseereistakin oli pulaa, erikoisesti kun partiointi oli tiheää, parhaimmillaan jopa 16 partiota oli liikkeellä yhtäikaa.

29.7.1944 lähettini Korhonen tuli kiireellä ilmoittamaan, että komppanialla oli oltava 15 minuutin hälytysvalmius. Tämä toteutettiin. Kello 21.30 tuli äkkilähtö puhutteluun, missä selvitys vihollisen törmäilystä ja hälytysvalmius supistui nyt vain viiteen minuuttiin. Patruunoita, käsikranaatteja ja savuja saatiin lisää.

Jännitys kasvoi. Ihmettelin, mitä tuleman pitää. Yritin levätä, mutta jo kello 2.00 lähet-ti tuli hakemaan uuteen puhutteluun. Oli yllättävää, kun ajateltu hyökkäyssuunta muuttui. Se oli iloinen uutinen, olinhan eilen rohjennut komentajalle epäillä hyökkäyksen onnistumista rintamasuunnassa vihollisen vahvan miehityk-sen ja tiheän miinoituksen takia. S. O. Lindgren kuunteli – ihme kyllä – mutta epäili vaihtoehtoa suunnitelmien ollessa jo varsin pitkällä.

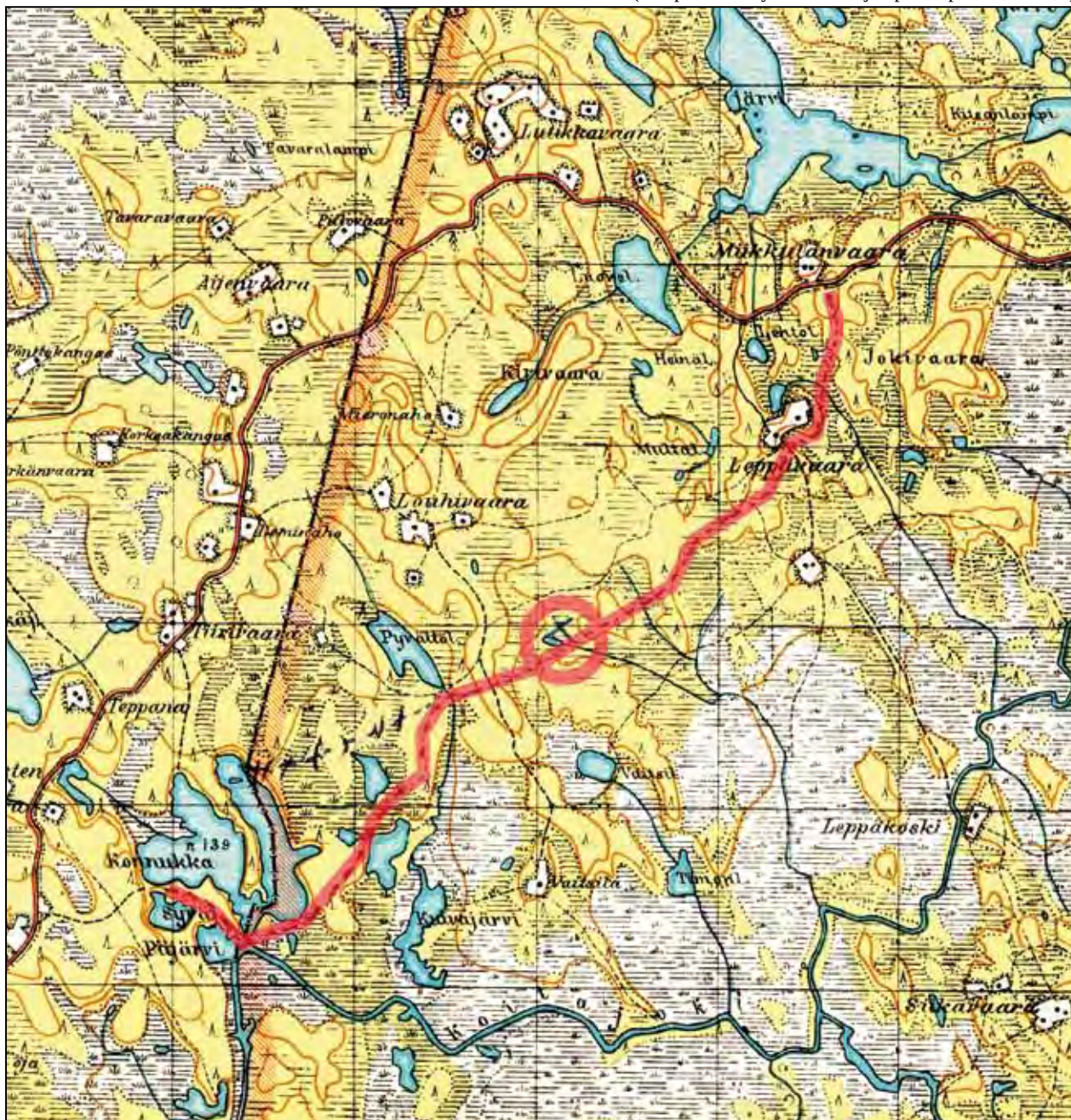
Puhuttelun jälkeen lähdin kersantti Salmisen kanssa tienhaaraan, jonne joka yksiköstä tuli yksi upseeri ja yksi aliupseeri, tiedustelemaan ryhmittymismaastoa. Merkittyämme kulku-uran palasin takaisin aamulla kello 9:n mais-sa. Kaikkien oltava valmiina kello 10.00, jolloin lähdetään matkaan. Mutta ei sittenkään! Taas puhuttelu, valmius jatkuu. Vastaiskusuunnat tiedusteltava, sissimuonat tarkistettava.

Pistäydyin tulenjohtopaikalla vänrikki Aitto-maan kanssa vihollisen moukaroidessa maas-toa kranaatein. Käväisin kapteenien Pitkosen ja Raulan luona. Kaksi kolme kaatunutta, heil-lä kuusi seitsemän haavoittunutta, meiltä (2.K) mm. sotamies Jääskeläinen kaatui. Lähetti Kor-hosen kanssa jouduin kovaan kranaatinheitin-keskitykseen, mutta säilyimme eheinä.

Ei nukuttu

Yö kului valvoen. 30.7.1944 päivä ehti ilta-

Luntamon arkisto (alkup. kartan kynämerkintöjen päällä punainen viiva)

Osakopio Luntamon alkuperäisestä kartasta, jolla hän 2. komppanian komentoryhmän kanssa teki suuntauraa Ilomantsin Konnukkajärveltä Miikkulanvaaraan. Matka alkoi 31.7.1944 kello 0.40. Saman päivän iltana oltiin jo yhden kilometrin päässä kohteesta. 1.8.1944 aamulla kello 5 tienoissa aiottiin yllättää vihollinen. Joku suomalainen sotilas pilaa sen ampumalla liian aikaisin. Hyökkäys ei toteudu, ja vihollisen tulituksessa Luntamokin haavoittuu jalkaan. Karttaan on ympyrällä merkitty kohta, josta pataljoonan komentajalle ilmoitettiin, mihin oli edetty. Sen jälkeen yhteydet olivatkin usein poikki. Suomen ja itänaapurin raja on tällä kohdalla edelleen samassa paikassa.

Matti Jalava

Toimittajat piirittivät Kuusamossakin suunnistuksen jälkeen Luntamo. Luntamon kuulolaitekin näyttää vähän repsottavan.

Luntamo olivat kisojen seuratuimpia suunnistajia.

Ruotsalainen Rune Haraldsson yllätti pitkän matkan finaalissa Portugalin Pedrogaossa voittamalla MM-kultaa 2,2 kilometrin ja kahdeksan rastin radalla Luntamon 12 minuutilla. Näin silti, vaikka Rune teki ison virheen kolmanneksi viimeisellä rastilla.

suunnistusradasta:

Maasto oli suunnistuksellisesti hyvää, mutta oli suota ja risukkoa. Risu otti jalkaan kiinni ja niin minua vietiin. Se on vanhalle vähän hankalaa, kun täytyy hyppiä.

”Hyppiä käpyjen yli”, kysyi toimittaja.

Ei ne kävyt, mutta risut.

”Miltä tuntuu kilpailla, kun ei ole kilpakumppania?”

Se on ihan yhtä hyvä. Pitää kilpailla itsensä kanssa aina. Ja kilometrinopeutta seurata. Viime vuonna Italiassa juoksin samaa reittiä kuin 85-vuotiaat ja voitin heidän maailmanmestarin. Se oli tietysti makeeta.

Portugali 2008: ”Ei mulla hopeista MM-mitalia ennen ollutkaan”

Kotimaan kisojen jälkeen seuraavat veteraanien WMOC-suunnistukset olivat vuonna 2008 Portugalissa. Kilpailussa oli mukana uusi sprinttimatka, josta kilpailujen vanhin osanottaja Erkki Luntamo otti H90-sarjan kultamitalin. Sen sijaan pitkällä matkalla hän jäi hopealle.

Tällä kertaa myös naisten 90-sarjassa oli osanottaja: Ison-Britannian Elizabeth Brown. Hän ja

26 minuuttia. Nenärastin lippua en vaan nähnyt, vaikka katsoin jokaisen puun ja pensaan taakse. Menin useamman kerran kahdeksan metrin päästä ohi, enkä millään saanut lippua silmiini. Arvaa, millä mielellä sitä juoksee, kun tietää, että pitäisi olla jo maalissa.

Hyvähän se on, että pääsee välillä joku muukin korkeimmalle korokkeelle. Eikä minulla hopeista MM-mitalia aikaisemmin ollutkaan”, iloitsi Luntamo Portugalin pitkän matkan finaalin jälkeen.

Sprintin kulta oli Luntamolle kahdeksas MM-kulta kesärasteilta. Sprintin karsinnat suunnistettiin Leirian kaupungissa ja finaali Praia de Vieirassa.

Ei vielä mieti uran lopettamista

Vuonna 2009 WMOC-suunnistukset olivat Australiassa. Kainuun Rastiviikkojen aikaan heinäkuussa 2009 antamassaan haastattelussa Luntamo, kertoi, ettei hän vielä edes mieti urheilu-uransa lopettamista. Hän kuitenkin aikoo karsia ulkomaisia kilpailumatkoja ja mm. sen vuoden veteraanien WMOC-suunnistukset

100-vuotisjuhlakisassaan Luntamo tapasi myös nämä iloiset naiset, Reeta-Mari Kolkkala (vas.), Eija Koskivaara ja Hanna Helin-Luotonen, kaikki aikanaan vakkarastilaisia. Hanna oli juhlakisan ja Am-kilpailun johtaja.

Luntamon albumi

Naisseuraa Luntamo löysi jo 9.7.1972 Yläneellä järjestetysssä suunnistuksessa. Kuvassa D21 sarjan voittaja Ina Hellström. Luntamo voitti H56 sarjan. Luntamolla on vielä Uudenkaupungin Urheilijoitten pusero. Vakka-Rasti, jonka perustajajäsen Luntamo itsekin on, perustettiin samana vuonna 4.4.1972.

Suunnistus alkoi 1931 ja päättyi 3.7.2011

Erkki Luntamon viimeinen suunnistus oli veteraanien WMOC-suunnistuksen sprintin finaali 3.7.2011, josta hän sai maailmanmestaruuden. Ensimmäinen suunnistus oli ollut v. 1931 – runsaat 80 vuotta aikaisemmin.

Tuona aikana suunnistus oli muuttunut paljon. Kompassit olivat kehittyneet valtavasti, samoin kartat. Pitkään piirrettiin pienimmissä suunnistuksissa rastipisteet itse, Luntamon uran lopussa saatiin valmiit kartat.

Miehitetyistä asemista oli suorituksen tarkkailussa siirrytty sähköiseen rastivalvontaan. Suunnistuksesta oli myös tullut enemmän yleisölaji, kun televisiosta, tietokoneelta tai isolta näytöltä voitiin seurata suunnistajien etenemistä maastossa. Tulospalvelu pyöri ajan tasalla.

Luntamon suunnistusten määrää on vaikeata arvioida. 2000-luvun alkupuolella hän sanoi osallistuvansa vuodessa 40 – 45 kilpailuun. Niitä on joka tapauksessa kertynyt satoja, ehkä

jopa tuhat. Karttoja hän on tallentanut viisi mapillista.

Vuonna 2004 hän arveli keskeyttäneensä uransa aikana ehkä 16 kertaa.

Ensimmäisen suomenmestaruuden hän sai 50-vuotiaana ja ensimmäisen maailmanmestaruuden 79-vuotiaana. Ulospäin suuntautuvana ja muut huomioon ottavana hän sai suunnistuksesta vuosikymmenten aikana paljon ystäviä.

Suunnistuksissa oli tullut vastaan monenlaista. Sodan aikana hän pelkäsi desantin tulleen, kun joku suunnistajakaveri ampui reitillään jäniksen. Sota-aikana hän joskus kainalosta tukien auttoi kilpakumppania 800 metriä maaliin. Laitilassa hän kerran löysi rastin läheltä kauan etsityn miehen ruumiin.

Suunnistus on valtavan hieno laji, hän on sanonut. V. 2011 hän kirjoitti erälle ystävälleen: ”Astman takia lopetin tänä vuonna suunnistuksen, mutta harrastin lajia 80 vuotta.”

Lopettamispäätös ei varmaankaan ollut helppo.

Leena Reunanen

Unkarin WMOC:ssa paikalla ollut uusikaupunkilainen Leena Reunanen otti sarjan valokuvia Luntamon maaliin tulosta sprintin finaalissa 3.7.2011. Kamera tallensi kuvausajat. Tästä kuvasta (vas.) 48 sekunnin kuluttua Luntamo on maalissa viimeisestä suunnistuksesta. Tuohon sekuntimäärään mahtui kuitenkin kaatuminen vähän ennen maalia ja avuksi rientäneiden torjuminen. Itse hän käveli maaliin. Mutta päätös lopettamisesta syntyi samana päivänä.

Luntamon albumi

Erkki Luntamon sodanaikaisen rykmentin komentajan Motti-Matin eli eversti Matti A. Aarnion siunaustilaisuudessa Erkki lauloi arkun äärellä ”Matkamiehen virren”.

niitä vanhimpia, mitä kuoroissa yleensä on, kun nyt täytän 90. Mutta kun kevätlauluihin mennään, niin voi olla! Vappulaulut ovat tuttuja, jollei johtaja nyt uusia keksi. Ne menisivät vielä vanhasta muistista”, Luntamo kertoi marraskuussa 2004.

Erkki on myös nimetty Laulu-Veikkojen kunniajäseneksi. Kuorolla on ollut yksi kunniapuheenjohtaja, Sulo. J. Talvitie, kaksi kunniajohtajaa, Martti Jäntti ja Pekka Harmovaara. Erkki on ollut ainoa rivijäsenenä kunniajäseneksi valittu laulaja.

Kuoronjohtajana ja yksinlaulajana

Luntamo kuului Uudenkaupungin kirkkokuoron johtokuntaan puheenjohtajana 25 vuoden ajan 1959 – 1984. Johtokunnan tehtävänä on olla tukena kuoron johtajalle. Vuonna 1987 Erkki toimi myös kuoron johtajana kanttorin

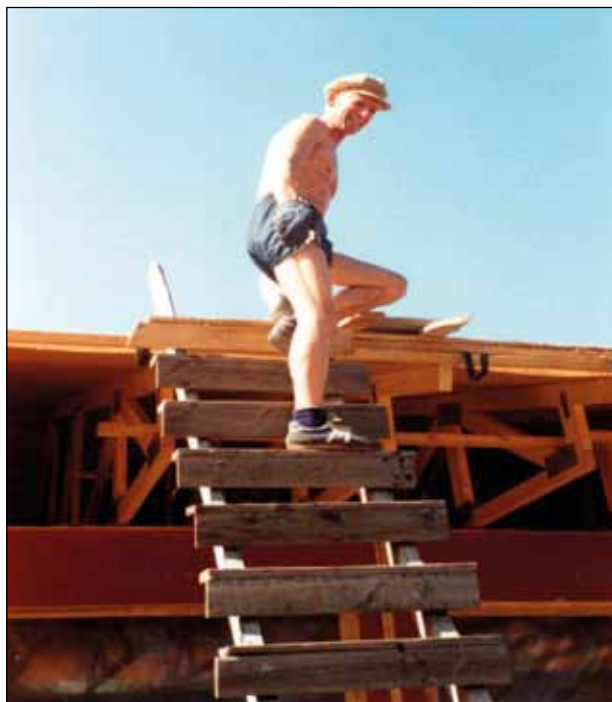
viran vaihtumisen yhteydessä. Samana vuonna Rauman Kantaattikuoron kesäretkellä hän johti raumalaiskuoroa, kun se lauloi Perniön kirkossa. Kun Uudenkaupungin ja Pyhärannan kirkkokuoroilla oli v. 1987 yhteisesiintyminen Pyhärannan kirkossa, kuoroa johti Erkki Luntamo. Jo kesällä 1983 hän on paikallislehden kirjoituksen ja kuvan mukaan johtanut Uudenkaupungin kirkossa kirkkokuoroa, kun vietettiin Vakka-

Suomen Kristillisiä kesäjuhlia.

Erkki Luntamon jatkosodanaikainen Jalkaväkirykmentti 56:n komentaja, yleisesikuntaeversti Matti A. Aarnio, Motti-Matti kuoli joulukuussa 1984. Motti-Mattia pidettiin yhtenä maineikkaimmista sodanaikaista sotilasta. Omaisat päättyivät hiljaisiin hautajaisiin. Helsingin varuskunnan neljä esiupseeria ja JR 56 kiltaveljien lippuvartio seisoivat arkun äärellä, kun Erkki Luntamo lauloi ”Matkamiehen virren”.

Myös vuonna 2001, kun Katajanokan Kasinolla pidettiin Motti-Matin syntymän 100-vuotisen muiston merkeissä juhlakokous, Erkki sai Kaartin soittokuntalaisten tahdittamana laulaa Motti-Matti-marssin. Marssin on säveltänyt Toivo Valstan poika Juhani Valsta, itsekin JR 56 -veteraani.

Lions-veljen Sakari Hinnerin uudisrakennuksella osa leijonista kävi talkootöissä. Tauno Kosken kanssa katon rakennuspuuhissa, lukee Erkin albumissa. Kuva vuodelta 1983.

telmän 60 vuoden takaisista tapahtumista yksityiskohtineen ja nimineen ilman papereita. Erkki oli siihen aikaan 86-vuotias! Suunnistus-harrastus oli pitänyt yllä hyvää fyysistäkin kuntoa”, muisteli videoprojektin vetäjä Esko Vento v. 2004.

Videolla Erkki muistelee talvisodan tapahtumia noin tunnin ja jatkosotaa parin tunnin verran. Hankkeeseen kerättyjen varojen turvin videota jaettiin Suomen lukioihin ja yläasteille.

Erkki haki uusia jäseniä

Erkki Luntamo oli aikanaan aktiivinen myös uusien Lions veljien etsimisessä. Leo Heikkilä muistaa hyvin ensimmäisen työpäivän-sä kaupunginlääkärinä Uudessakaupungissa 11.10.1963:

”Iltavastaanotolle tuli viimeisenä potilaana siisti herrasmies ja ilmoitti, ettei hän ole varsinainen asiakas. Hän pyysi minua mieskuoroon, tarjosi jäsenyyttä Lions Clubissa ja kauppasi vakuutuksia. Vakuutukset minulla olivat kun-

Luntamon albumi

Klubi järjesti ravintola Aquariuksessa Uudessakaupungissa 4.3.1989 show´n. Intiaanien sotamarssissa oli mukana myös 74-vuotias Erkki Luntamo (vasemmalla).

Muita harrastuksia

Matti Jalava

Piirustus

Edellä jatkosodasta kerrottaessa tuli jo esille Luntamon piirustustaito, Sitä osoittavat myös opettajakoulutuksen yhteydessä seminaarissa tehdyt kolmisenkymmentä piirustusta. Kirjassammekin on jo edellä julkaistu niitä sekä myös sota-aikana ruutupaperille tehty piirustus.

Vuonna 1949, jolloin Luntamo oli opettajana Uudenkaupungin maalaiskunnan Haapaniemen koulussa, hän suunnitteli Uudenkaupungin Urheilijoiden lipun, joka vieläkin on tallessa.

Hän huolehti yleensä myös edustamiensa yhdistysten onnittelu- tai surunvalitteluadressien tekstaamisesta.

Kirjoittaja-Luntamo

Erkki Luntamo oli taitava kirjoittaja ja kirjoitti vuosien varrella mm. paljon lehtikirjoituksia eri aiheista. Hänen kalenterimerkinnöistään voi nähdä, että hän piti myös huolen eri tapahtumien tiedottamisesta paikallislehdille, mikä ei niillä vuosikymmenillä ollut suinkaan kovin yleistä.

Hänen leikekirjoissaan on mm. vuodelta 1953 paikallislehden uutinen Kalannin Männaisten koulun oppilaiden hiihtokilpailuista, lisäksi aivan tuoreeltaan, kun kilpailut olivat "eilen". Uutinen ei 2000-luvulla ehkä olisi edes ylittänyt uutiskynnystä.

Omasta ja puolisonsa elämänvaiheista hän kirjoitti lapsilleen. V. 2001 hän kalenterimerkintänsä mukaan kirjoitti muistiin raumalaisen naisystävänsä Valma Koistiaisen elämänkerran.

Myös muistokirjoituksia hän kirjoitti täydellä

Erkki Luntamo suunnitteli v. 1949 Uudenkaupungin Urheilijoiden seuralipun. Lippua esittelee toukokuussa 2017 Korihaitten Jarno Nikula. Lipun valmistasivat lehtiuutisen mukaan Olga Kämäräinen, Toimi Lahtinen ja Eva Pusa.

sydämellä, kuten kalenterimerkinnästä ilmenee: 29.1.1997 Luin Niilosta [Nurmi] kirjoittamani jutun. Itkua silmään.

V. 2004 Luntamon Lions-veli Esko Vento

